

US21053063

Potvrzení o doručení dokumentu

Organizace: Ústavní soud

ÚSTAVNÍ SOUD	
Joštova 8, 660 83 Brno	
Došlo dne:	17-09-2021 3
_____ Vyřizuje:	

Základní údaje

Číslo podání: US CKDP 0013082/21

Odesílatel: Okresní soud v Mělníku

Věc: 19 C 183/2021, přepis, návrh na zrušení části zákona+ přílohy, lh. 29/9

Doručeno: 17. 9. 2021 13:50:21

K Rukám:

ID zprávy: DZ-139754

Do vlastních rukou: Ne

Email/DS: ub5abxf

Spisová značka:

Nepředchází

SP. Zn. Odesílatele: 19 C 183/2021

Seznam validací

Výsledek	Soubor	Subjekt certifikátu	Vystavitel
Podpis je platný	V000004.PDF	T=vyšší soudní úřednice, SERIALNUMBER=P134234, G=Libuše, SN=Kyselová, CN=Libuše Kyselová, OU=6, O=Okresní soud v Mělníku, OID.2.5.4.97=NTRCZ-00024546, C=CZ	CN=PostSignum Qualified CA 4, O="Česká pošta, s.p.", OID.2.5.4.97=NTRCZ-47114983, C=CZ
Příloha je validní	CeníkVojenskénemocni ceOlomouc.PDF		
Neobsahuje žádné podpisy	CeníkVojenskénemocni ceOlomouc.PDF		
Příloha je validní	Ceníkvýkonúaslužebne mocniceBrno.PDF		
Neobsahuje žádné podpisy	Ceníkvýkonúaslužebne mocniceBrno.PDF		
Příloha je validní	ZDRAVOTNICTVÍČR- Stručnýpřehledčinnosti záchytnýchstanic.PDF		
Neobsahuje žádné podpisy	ZDRAVOTNICTVÍČR- Stručnýpřehledčinnosti záchytnýchstanic.PDF		
Příloha je validní	Evropskáškólnístudieoa lkoholuajinýchdrogách. PDF		
Neobsahuje žádné podpisy	Evropskáškólnístudieoa lkoholuajinýchdrogách. PDF		
Příloha je validní	Zprávazesystematickýc hnávštěvVOP.PDF		
Neobsahuje žádné podpisy	Zprávazesystematickýc hnávštěvVOP.PDF		
Příloha je validní	191021- Kalkulačníst.PDF		
Neobsahuje žádné podpisy	191021- Kalkulačníst.PDF		

Příloha je validní	Článek- ZáchytkuvPlznipřevzaln ovýprovozovatel.PDF		
Neobsahuje žádné podpisy	Článek- ZáchytkuvPlznipřevzaln ovýprovozovatel.PDF		
Příloha je validní	Návrhnazrušeníčástizák ona.PDF		
Podpis je platný	Návrhnazrušeníčástizák ona.PDF	T=vyšší soudní úřednice, SERIALNUMBER=P134234, G=Libuše, SN=Kyselová, CN=Libuše Kyselová, OU=6, O=Okresní soud v Mělníku, OID.2.5.4.97=NTRCZ-00024546, C=CZ	CN=PostSignum Qualified CA 4, O="Česká pošta, s.p.", OID.2.5.4.97=NTRCZ-47114983, C=CZ
Příloha je validní	V000004.PDF		
Příloha je validní	Připomínkyveřejnéochr ánkyněprávknávrhuzák ona.PDF		
Neobsahuje žádné podpisy	Připomínkyveřejnéochr ánkyněprávknávrhuzák ona.PDF		
Podpis je platný	PrijataDZ.zfo	SERIALNUMBER=S91490, CN=Informační systém datových schránek - produkční prostředí, O=Ministerstvo vnitra České republiky, OID.2.5.4.97=NTRCZ-00007064, C=CZ	CN=PostSignum Qualified CA 4, O="Česká pošta, s.p.", OID.2.5.4.97=NTRCZ-47114983, C=CZ

OKRESNÍ SOUD V MĚLNÍKU
Krombholcova 264, 276 46 Mělník

tel.: 315 648 111, fax: 257 005 057, e-mail: podatelna@osoud.mel.justice.cz, IDDS: ub5abxf

NAŠE ZNAČKA: 19 C 183/2021
VAŠE ZNAČKA:
VYŘIZUJE: Libuše Kyselová
DNE: 17.09.2021

Ústavní soud České republiky
Joštova 8
660 83 Brno

ŽALOBKYNĚ: Městská poliklinika Praha, Spálená 78/12, 110 00, Praha 1, Nové Město
ŽALOVANÝ: R. H.

Nepředchází

o zaplacení 3 000 Kč s příslušenstvím

Vážení,
zasílám Vám návrh na zrušení části zákona s přílohami :

- kalkulační list
- zdravotní dokumentace žalovaného
- zpráva z návštěv VOP
- Zdravotnictví ČR
- Připomínky VOP
- Evropská školní studie
- článek
- ceník Brno
- ceník Vojenská nemocnice Olomouc

ÚSTAVNÍ SOUD	
Joštova 8, 660 83 Brno	
Došlo dne:	17 -09- 2021 3
____ krát Přílohy: ____	
Vyřizuje:	

tímto zdvořile žádám o sdělení spisové značky, která bude návrhu přiřazena.

S pozdravem

Mgr. Tereza Pirklová
soudkyně Okresní soudu v Mělníku

Libuše
Kyselová
Digitálně
podepsal Libuše
Kyselová
Datum:
2021.09.17
10:18:15 +02'00'

Za správnost vyhotovení : Libuše Kyselová

OKRESNÍ SOUD V MĚLNÍKU
Krombholcova 264, 276 46 Mělník

tel.: 315 648 111, fax: 257 005 057, e-mail: podatelna@osoud.mel.justice.cz, IDDS: ub5abxf

NAŠE ZNAČKA: 19 C 183/2021
VYŘIZUJE: Mgr. Tereza Pirklová
DNE: 9. září 2021

Ústavní soud České republiky
Joštova 8
660 83 Brno

ÚSTAVNÍ SOUD	
Joštova 8, 660 83 Brno	
Došlo dne:	17-09-2021 3
krát Přílohy: _____	
Vyřizuje: _____	

Věc: Návrh na zrušení § 89e odst. 1 zákona č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, pro jeho rozpor s čl. 31 Listiny základních práv a svobod

Navrhovatelka: Mgr. Tereza Pirklová, předsedkyně senátu 19 C

Účastníci řízení: Poslanecká sněmovna, se sídlem Sněmovní 4, 118 26 Praha 1
Senát, se sídlem Valdštejnské náměstí 17/4, 118 01 Praha 1

Nepředchází

I.

Návrh je podán v souvislosti s řízením vedeném u Okresního soudu v Mělníku pod sp. zn. 19 C 183/2021, jejímž předmětem je návrh Městské polikliniky Praha, IČO 00128601, se sídlem Spálená 12, 110 00 Praha 1, uložit žalovanému R. H. povinnost zaplatit částku 3 000 Kč

s příslušenstvím, která má představovat nutné náklady za ošetření žalovaného dne 12. 11. 2019 v Protialkoholní záchytné stanici Bulovka. Žalobkyně tvrdí, že žalovaný byl do zařízení převzat k ošetření a k pobytu z důvodu, že ohrožoval své zdraví tím, že ležel v opilosti (2,56 promile alkoholu v krvi) na ulici.

Z listiny nazvané jako uznání dluhu ze dne 12. 11. 2019 založené na čl. 9 p.v. spisu předběžně vyplývá, že žalovaný dluh ve výši 3 000 Kč uznal. Soud má však předběžně za to, že uvedené uznání dluhu je absolutně neplatné podle § 588 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „o.z.“), jelikož se zjevně přiči dobrým mravům pro rozpor s ústavním pořádkem, jak bude uvedeno níže.

II.

Podle čl. 31 Listiny základních práv a svobod má každý právo na ochranu zdraví. Občané mají na základě veřejného pojištění právo na bezplatnou zdravotní péči a na zdravotní pomůcky a podmínky, které stanoví zákon.

Podle § 89a odst. 1 zákona č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách (dále jen „zákon o specifických zdravotních službách“), protialkoholní a protitoxikomanická záchytná služba (dále

jen „záchytná služba“) je zdravotní službou poskytovanou osobě, která pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky nekontroluje své chování a tím bezprostředně ohrožuje sebe nebo jinou osobu, majetek nebo veřejný pořádek.

Podle § 5 odst. 1 písm. a) zákona č. 372/2011 Sb., zákon o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (dále jen „zákon o zdravotních službách“), druhem zdravotní péče podle časové naléhavosti jejího poskytnutí je neodkladná péče, jejímž účelem je zamezit nebo omezit vznik náhlých stavů, které bezprostředně ohrožují život nebo by mohly vést k náhlé smrti nebo vážnému ohrožení zdraví, nebo způsobují náhlou nebo intenzivní bolest nebo náhlé změny chování pacienta, který ohrožuje sebe nebo své okolí.

Podle § 89a odst. 2 zákona o specifických zdravotních službách se záchytná služba poskytuje v protialkoholní a protitoxikomanické záchytné stanici (dále jen „záchytná stanice“). Záchytná stanice je zdravotnické zařízení.

Podle § 89c odst. 1 zákona o specifických zdravotních službách, prokáže-li se přítomnost alkoholu nebo jiné návykové látky, hradí poskytovateli záchytné služby náklady na poskytnutou záchytnou službu osoba, které byla záchytná služba poskytnuta; tato osoba hradí i náklady na dopravu do záchytné stanice tomu, komu tyto náklady vznikly. Pokud byla záchytná služba poskytnuta nezletilé osobě, která není plně svéprávná, hradí náklady její zákonný zástupce.

III.

Právo na bezplatnou zdravotní péči na základě veřejného pojištění je sociálním právem, přičemž již Ústavní soud ve svém nálezu sp. zn. Pl. ÚS 2/08 konstatuje, že tato práva „nemají bezpodmínečnou povahu a je možné se jich domáhat pouze v mezích zákonů. /.../ V rámci těchto mezí má zákonodárce poměrně širokou možnost upravit provedení jednotlivých sociálních práv, včetně možností jejich změn.“ Pro posouzení zda je daná zákonná úprava ústavní, či neústavní stanovil Ústavní soud test rozumnosti obsahující 4 kroky:

1) Vymezení smyslu a podstaty sociálního práva, tedy určitého esenciálního obsahu.

V daném případě lze zcela odkázat na nálezy Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 1/08, [91/2008 USn.], v němž je uvedeno, že: „Esenciálním obsahem (jádro) čl. 31 věty druhé Listiny je ústavní zakotvení obligatorního veřejného zdravotního pojištění, který vybírá a kumuluje prostředky od jednotlivých subjektů (plátců), aby je mohl na základě principu solidarity přerozdělit a umožnit jejich čerpání potřebným, nemocným, chronikům. Ústavní garanci, na základě které se bezplatná zdravotní péče poskytuje, požívá pouze a jenom suma takto shromážděných prostředků. Ústavní soud pokládá za zjištěné, že účelem původních intencí zákonodárce ve vztahu k regulaci byl akcent na takovou organizaci zdravotnictví, která by zajistila kvalitnější faktickou realizaci čl. 31 věty první Listiny, resp. poskytování místně a časově dostačující a kvalitnější zdravotní péče. Tohoto cíle má být dosaženo i tím, že občané mají být napadenou právní úpravou vedeni i k solidárnímu chování ve vztahu k druhým, resp. těm, kteří potřebují náročnější zdravotní péči.“

2) Zhodnocení, zda se zákon nedotýká samotné existence sociálního práva nebo jeho skutečné realizace (esenciálního obsahu).

Současná právní úprava stanovuje, že záchytná služba je poskytnuta osobě, která pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky nekontroluje své chování a tím bezprostředně ohrožuje sebe nebo jinou osobu, majetek nebo veřejný pořádek. Zákon však s ohledem na poplatkovou povinnost nijak nerozlišuje, zda je osoba zachycena z důvodu, že bezprostředně ohrožuje sebe či

z důvodu, že bezprostředně ohrožuje jinou osobu, majetek nebo veřejný pořádek, což je dle návrhovatelky zcela zásadní.

V České republice je celkem 18 záchytných stanic. V roce 2019 bylo na záchytných stanicích zachyceno celkem 23 744 osob¹, přičemž se návrhovatelce nepodařilo dohledat statistky ukazující, z jakého důvodu byly osoby zachyceny.

Podle Zprávy ze systematických návštěv protialkoholních záchytných stanic z roku 2014 veřejné ochránkyně práv Mgr. Anny Šabatové, Ph.D. „Služby poskytované na záchytných stanicích nejsou hrazeny z veřejného zdravotního pojištění. /.../ O výši úhrady v praxi rozhoduje vedení stanice, které může, ale nemusí být limitováno požadavky kraje. Platby za pobyt na stanici se proto mezi jednotlivými stanicemi různí. Jelikož klientelu stanic tvoří převážně lidé sociálně slabí, vč. osob bez domova, velká část pohledávek, které stanici vzniknou, není zachycenými nikdy splacena. Stanice tak vykazují výrazné ekonomické ztráty a musí být finančně dotovány příslušným krajem.“²

Zákon stanovuje, že náklady na poskytnutou záchytnou službu hradí osoba, která byla zachycena, přičemž zákonem není stanovena žádná horní hranice poplatku. Návrhovatelka zjistila, že výše poplatku se velmi různí, např. v Brně stojí základní ošetření osoby 700 Kč³, v Plzni činí ošetření 4 500 Kč.⁴ V Olomouci činí cena za ošetření 1 600 Kč, avšak pouze v případě, že osoba zaplatí v hotovosti na místě, v opačném případě činí cena za ošetření 2 500 Kč⁵, což je dle návrhovatelky v rozporu se zákonem. Z úřední činnosti je pak soudu známo, že v Praze činil poplatek do 20. 10. 2019 částku 1 950 Kč, od 21. 10. 2019 činí poplatek 3 000 Kč.⁶

Návrhovatelka je však přesvědčena, že v případě, kdy je osoba převzata do záchytné stanice z důvodu, že ohrožuje sebe (tj. nikoliv z důvodu, že ohrožuje osobu jinou, majetek nebo veřejný pořádek), má nárok na bezplatnou zdravotní péči s ohledem na čl. 31 Listiny. Zákonodárce by neměl rozlišovat, že je osobě poskytnuta neodkladná péče z důvodu, že si sama způsobila intoxikaci alkoholem či jinou návykovou látkou. V opačném případě by tyto osoby byly diskriminovány od osob jiných, kterým je poskytnuta bezplatná zdravotní péče, byť si poškození zdraví způsobily samy svým úmyslným jednáním (např. poskytování zdravotní péče při pokusech o sebevraždu), nebo si samy svým nezdravým způsobem života taktéž zavinily jiné zdravotní problémy (např. léčba rakoviny plic u silných kuřáků, léčba onemocnění souvisejících s obezitou apod.)

Návrhovatelka je z výše uvedených důvodů přesvědčena, že zákonná úprava § 89e odst. 1 zákona o specifických zdravotních službách, se dotýká samotné existence sociálního práva. Pro jistotu však návrhovatelka dále rozvíjí argumenty i k dalším bodům testu rozumnosti.

3) Posouzení, zda zákonná úprava sleduje legitimní cíl; tedy zda není svévolným zásadním snížením celkového standardu základních práv.

¹ ZDRAVOTNICTVÍ ČR: Stručný přehled činnosti oboru záchytná stanice za období 2007–2019. NZIS REPORT č. K/35 (08/2020)

² Zpráva ze systematických návštěv protialkoholních záchytných stanic z roku 2014 veřejné ochránkyně práv

³ Viz ceník výkonů a služeb pro rok 2021 Psychiatrické nemocnice Brno (bod 2.4)

⁴ Viz vyjádření mluvčí Plzeňského kraje pro článek: [Záchytka v Plzni převzal nový provozovatel, zařízení zůstává na poliklinice - iDNES.cz](#)

⁵ Viz ceník dostupný na stránkách Protialkoholní a protitoxikomanická záchytná stanice (vnol.cz)

⁶ Viz kalkulační list Protialkoholní záchytné stanice Městské polikliniky Praha

První záchytnou stanici na území České republiky založil MUDr. Jaroslav Skála v Praze roku 1951. Smyslem záchytné stanice bylo mj. i poskytnout návaznou péči o osoby se závislostí na alkoholu či jiných návykových látkách. Lze však konstatovat, že uvedená návazná péče však v dnešních záchytných stanicích absentuje, když s osobou má být provedena pouze „krátká intervence“.⁷

Lze proto konstatovat, že obecným cílem v dnešní době je snaha o snížení dopadů škod působených návykovými látkami, přičemž v důvodové zprávě k zákonu č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, se hovoří o ochraně v rovině sociální, bezpečnostní a hospodářské. Počet zachycených osob vykazuje klesající trend, nicméně není zřejmé, zda uvedené je výsledkem vysokých poplatků za pobyt na záchytné stanici či provedenou intervencí lékaře při pobytu na záchytné stanici. Dle názoru navrhovatelky je uvedené spíše výsledkem dlouhodobého trendu snižování konzumace alkoholu a návykových látek ve společnosti, která nesouvisí s hrozbou pobytu na záchytné stanici.⁸

Jestliže je cílem zákonodárce poskytnout odbornou zdravotní péči osobě, která je intoxikována alkoholem či jinou návykovou látkou, pro ochranu té které osoby před náhlým stavem, měla by být zdravotní péče dle navrhovatelky hrazena z veřejného pojištění, jak je uvedeno výše.

Jestliže zákonodárce má přesto za to, že zachycená osoba by měla povinnost platit poplatek za ošetření, měla by být výše poplatku stanovena zákonem a měly by být dány jasné limity poplatkové povinnosti tak, aby pro zachycené osoby neměly „rdousící efekt“. Nelze odhlédnout od faktu, že většina klientů záchytných služeb (jak již bylo uvedeno výše) jsou osoby sociálně slabé, bez domova, které jsou zachycovány opakovaně. Současná praxe, kdy je těmto osobám účtován opakovaně neúměrně vysoký poplatek, jen jejich sociální situaci zhoršuje. Nelze rovněž přehlédnout zcela laxní přístup zákonodárce k této problematice, když např. v zákonné úpravě regulačních poplatků za návštěvu lékaře a pobyt v nemocnici zákonodárce stanovil limit poplatků ve výši 5 000 Kč za rok a rovněž od regulačních poplatků byly (za určitých podmínek) osvobozeny osoby, kterým byla poskytována pomoc v hmotné nouzi. V daném případě záchytných stanic však jakákoliv úprava chybí, byť byl zákonodárce na uvedený problém upozorňován tehdejší veřejnou ochránkyní práv Mgr. Annou Šabatovou, Ph.D.⁹

Jestliže mají záchytné stanice za cíl zajistit bezpečnost jiných osob a majetku před nežádoucím jednáním osoby pod vlivem návykových látek, nabízí se otázka, z jakého důvodu nejsou tyto osoby dočasně omezeny na svobodě v policejních celách, jak je tomu v jiných evropských státech.¹⁰ Dle důvodové zprávy k zákonu č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, činí náklady na pobyt osoby v policejní cele průměrně částku 750 Kč. Pobyt osoby na záchytné stanici za zákonem nespécifikovanou částku se tedy jeví jako nepřiměřené zatížení daných osob i nepřiměřené zatížení zdravotnických zařízení a personálu. Uvedené však není dle navrhovatelky v rozporu s článkem 31 Listiny.

4) Zvážení otázky, zda zákonný prostředek použitý k jeho dosažení je rozumný (racionální), byť nikoliv nutně nejlepší, nejvhodnější, nejúčinnější či nejmoudřejší.

⁷ Zdravotní dokumentace žalovaného o pobytu v záchytné stanici

⁸ Viz Evropská školní studie o alkoholu a jiných drogách (ESPAD) 2019 dostupná na stránkách 05/20 Evropská školní studie o alkoholu a jiných drogách (ESPAD) 2019 - drogy-info.cz

⁹ Viz Přípomínky veřejné ochránkyně práv k návrhu zákona o ochraně zdraví před škodlivými účinky tabáku, alkoholu a jiných návykových látek, integrované protidrogové politiky a o změně souvisejících zákonů (zákon o ochraně zdraví před návykovými látkami) (č. j. předkladatele: 56231/2014)

¹⁰ Zpráva ze systematických návštěv protialkoholních záchytných stanic z roku 2014 veřejné ochránkyně práv

Navrhovatelka má za to, že současná právní úprava je zcela nedostatečná, když není stanovena žádná horní hranice výše poplatku ani jiné limity zaručující, že poplatky nebudou mít pro osoby „rdousící efekt“.

IV.

Z výše uvedených důvodů navrhovatelka navrhuje, aby Ústavní soud vydal tento nálezh:

Ustanovení § 89e odst. 1 zákona č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, ve znění pozdějších předpisů, se ruší dnem vyhlášení tohoto nálezu ve Sbírce zákonů.

Mělník 9. září 2021

Mgr. Tereza Pirklová
předsedkyně senátu 19 C

Libuše
Kyselová

Digitálně podepsal
Libuše Kyselová
Datum: 2021.09.17
10:19:16 +02'00'